

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Ερευνητική Εργασία: Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη»

Συγγραφή: ΜΗΤΕΛΟΥΔΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Εφαρμογή: ΜΗΤΕΛΟΥΔΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη

Εφαρμογή σεναρίου

Πανταζής Μητελούδης

Δημιουργία σεναρίου

Πανταζής Μητελούδης

Διδακτικό αντικείμενο

Ερευνητική Εργασία

Τάξη

Β΄ Λυκείου

Σχολική Μονάδα

1^ο Γ.Ε.Λ. Συκεών Θεσσαλονίκης.

Χρονολογία

Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2012 (1^ο τετράμηνο του σχολικού έτους 2012-2013)

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

Ιστορία

Π. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Φιλοσοφία

Κοινωνιολογία

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 14 διδακτικές ώρες (ένα τετράμηνο)

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: Αίθουσα διδασκαλίας με υπολογιστές, σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα.

II. Εικονικός χώρος

Facebook.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Πρόκειται για υλοποίηση project διάρκειας ενός τετραμήνου. Απαραίτητη είναι η εξοικείωση/επιμόρφωση του εκπαιδευτικού στην εφαρμογή τέτοιων σχεδίων εργασίας. Απαιτείται επίσης η εξοικείωση του εκπαιδευτικού αλλά και των μαθητών με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Ακόμη, είναι αναγκαία η δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας καθηγητή – μαθητών εκτός σχολείου μέσω κάποιου ψηφιακού περιβάλλοντος, π.χ. Facebook.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Πανταζής Μητελούδης, Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη, Ερευνητική Εργασία Β΄ Λυκείου, 2012.

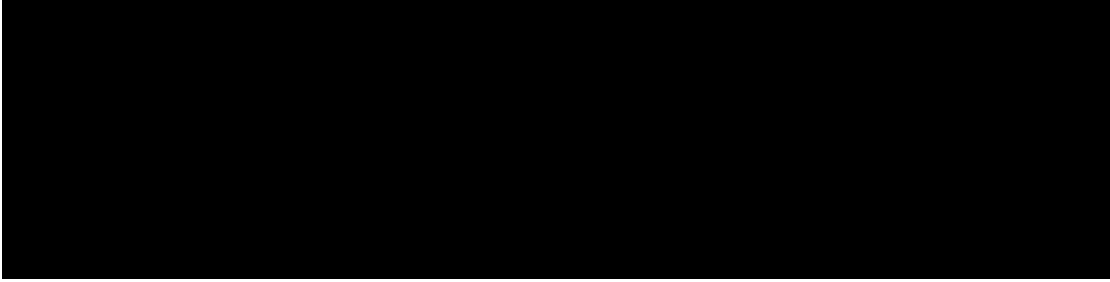
Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πρόκειται για Ερευνητική Εργασία (Project) στη Β΄ Λυκείου διάρκειας ενός τετραμήνου. Το θέμα προτάθηκε από τους μαθητές και θεώρησα ότι είναι μια καλή ιδέα και ευκαιρία να διερευνήσουν το φαινόμενο της εξάπλωσης των νεοναζιστικών κινημάτων στην Ευρώπη –και όχι μόνο– στη σημερινή ιστορική συγκυρία. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η συγκυρία αυτή και στη χώρα μας καθώς και το γεγονός της εισόδου του κόμματος της Χρυσής Αυγής στη Βουλή ίσως αποτέλεσαν βασικά κίνητρα των μαθητών για να προτείνουν το θέμα αυτό. Ήταν φυσικό να υπάρξει ένας αρκετά έντονος προβληματισμός για τον χειρισμό του θέματος, τη στιγμή μάλιστα που οι μαθητές πρότειναν τη διερεύνηση του φαινομένου της Χρυσής Αυγής ως ένα υπο-θέμα. Τελικά αποφάσισα να δεχτώ την επιθυμία των μαθητών.

Η ερευνητική εργασία ξεκίνησε από την ιστορική μελέτη του φαινομένου, τις φιλοσοφικές και ιδεολογικές βάσεις του φασισμού και του εθνικοσοσιαλισμού. Εξετάσαμε μέσα από ιστορικές μελέτες και πηγές την εμφάνιση και την άνοδο του ναζισμού στη Γερμανία του μεσοπολέμου ως τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, τις κτηνωδίες του χιτλερικού στρατού, το Ολοκαύτωμα και την πτώση των Ναζί. Αναζητήθηκαν τα αίτια και περιγράφηκαν οι συνέπειες της επικράτησης του ναζισμού. Μελετήθηκαν κυρίως οι θεωρίες του Νίτσε και του Μαρξ και διερευνήθηκε η επίδρασή τους στην διαμόρφωση της ναζιστικής ιδεολογίας. Πηγαίνοντας στη σύγχρονη εποχή, από τα μέσα της δεκαετίας του '70 μέχρι σήμερα, εξετάστηκε η εμφάνιση, η δράση και η έξαρση των νεοναζιστικών κινημάτων στην Ευρώπη. Μελετήθηκαν δημοσιογραφικά άρθρα, κοινωνιολογικές και άλλες μελέτες, ντοκιμαντέρ κ.ά. κυρίως για τα αίτια και τις μορφές της αναβίωσης του ναζισμού στην Ευρώπη.

Ιδιαίτερη ενότητα αποτέλεσε η διερεύνηση της μουσικής έκφρασης των ναζιστικών αλλά και των αντιναζιστικών κινημάτων στη σύγχρονη Rock και Heavy Metal σκηνή στην Ευρώπη και ίσως στις Η.Π.Α. Η έκφραση των κινημάτων αυτών

μέσα από τη μουσική των νέων συνδέεται και με τη γενικότερη καλλιτεχνική έκφρασή τους στη ζωγραφική, τον κινηματογράφο κ.ά.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αποτελεί Ερευνητική Εργασία και επομένως ακολουθείται η μέθοδος project. Αποτελεί καινοτομία, η οποία στην προτεινόμενη εκδοχή στηρίζεται σε τέσσερις παιδαγωγικές αρχές, που είναι οι εξής:

1. Η αρχή της Διερευνητικής Προσέγγισης της Μάθησης
2. Η αρχή της Διεπιστημονικής Συνεργασίας των Καθηγητών
3. Η αρχή της Διαφοροποίησης του Περιεχομένου, της Διαδικασίας και του Πλαισίου της Μάθησης
4. Η αρχή της Ομαδικής Συνεργασίας των Μαθητών.

Οι παραπάνω παιδαγωγικές αρχές, όταν εφαρμόζονται συντονισμένα, αποδεδειγμένα αλλάζουν τους διδακτικούς ρόλους των εκπαιδευτικών, τους μαθησιακούς ρόλους των μαθητών, καθιερώνουν νέες εκπαιδευτικές πρακτικές διερεύνησης και συνεργασίας και, εν γένει, δημιουργούν μια εκπαιδευτική κουλτούρα που ενθαρρύνει ακόμη περισσότερο την πρωτοβουλία, την επιλογή, τον πειραματισμό και την ατομική και ομαδική ευθύνη.

Καθώς βασίζεται κυρίως στην ομαδο-συνεργατική προσέγγιση στη διδασκαλία, το θέμα, τα υποθέματα και οι στόχοι καθορίζονται από τους μαθητές σε συνεργασία με τον διδάσκοντα και η όλη διαδικασία βασίζεται και προάγει τη διερευνητική μάθηση. Ως εκ τούτου, είναι εξαιρετικά πολύ σημαντικός ο καθορισμός της ερευνητικής μεθοδολογίας:

Μεθοδολογία

- Ιστορική μελέτη του φαινομένου και αναζήτηση ιστορικών πηγών·

- διερεύνηση δημοσιογραφικών κειμένων και ηλεκτρονικών δημοσιογραφικών πηγών·
- μελέτη προπαγανδιστικών ταινιών και άλλου προπαγανδιστικού υλικού (π.χ. αφίσες) του γερμανικού εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος του Χίτλερ·
- μελέτη ντοκιμαντέρ για την ιστορία του ναζισμού και για τα νεοναζιστικά κινήματα·
- μελέτη επιστημονικών κειμένων για την αναβίωση και την έξαρση της ναζιστικής ιδεολογίας με την παράλληλη εμφάνιση νεοναζιστικών οργανώσεων και κινημάτων στη σύγχρονη Ευρώπη·
- μελέτη/αποκωδικοποίηση του λόγου και της μορφής κάποιων sites (ιστοσελίδων) σύγχρονων νεοναζιστικών οργανώσεων·
- μελέτη/προσέγγιση της μουσικής: α) που συνδέθηκε με τη χιτλερική προπαγάνδα της εποχής εκείνης, β) που εκφράζει τα σύγχρονα νεοναζιστικά και αντι-ναζιστικά κινήματα στη Rock και Heavy Metal σκηνή· μελέτη της εμφάνισης και του ρόλου αντίστοιχων σύγχρονων μουσικών κινημάτων.

Υιοθετούνται στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών, καθώς οι μαθητές ασκούνται στη λειτουργική αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων πρακτικής γραμματισμού (επεξεργαστής κειμένου, Facebook) και μυσούνται σε γνωρίσματα της νέας κειμενικής πραγματικότητας. Κύριο χαρακτηριστικό του νέου επικοινωνιακού πλαισίου είναι η πολυτροπικότητα, δηλαδή η αξιοποίηση πολλών σημειωτικών τρόπων (γλώσσα, εικόνα, ήχος, video κλπ.), μεταξύ των οποίων κατανέμεται το νόημα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να προσεγγίσουν πολύπλευρα το φαινόμενο του ναζισμού σε όλες τις διαστάσεις του·
- να αναζητήσουν στα αίτια του φαινομένου εκείνες τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που ιστορικά συνέβαλαν στην άνοδο και επικράτηση του ναζισμού, αλλά και στην επικίνδυνη αναβίωση του φαινομένου στην τωρινή συγκυρία·
- να διερευνήσουν τον ρόλο και να αποκωδικοποιήσουν τους τρόπους της προπαγάνδας στην διάδοση της ναζιστικής ιδεολογίας και πρακτικής από την εποχή του Χίτλερ μέχρι τα σύγχρονα νεοναζιστικά κινήματα·
- να προσδιορίσουν τον ρόλο των ΜΜΕ μέσα από τα δημοσιογραφικά κείμενα και την ηλεκτρονική δημοσιογραφία.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Αναμένεται οι μαθητές:

- να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του πολιτικού λόγου από αυτά του εξουσιαστικού και προπαγανδιστικού λόγου (βλ. και *Έκφραση-Έκθεση Τεύχος Γ'*, σσ. [78-79](#), [220-225](#))·
- να διακρίνουν τα διαφορετικά χαρακτηριστικά σε ιστορικά ή άλλα επιστημονικά κείμενα, σε δημοσιογραφικά κείμενα, σε αφίσες και άλλα πολυτροπικά κείμενα, σε ηλεκτρονικά κείμενα (προπαγανδιστικές ταινίες του εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος, ντοκιμαντέρ κ.ά.)·
- να διερευνήσουν τον ρόλο της/του μουσικής/τραγουδιού αλλά και της εικόνας, στατικής ή video, στην ιδεολογική έκφραση και επικοινωνιακή πρακτική των κινημάτων αυτών, αλλά και αντίστοιχα αντι-ναζιστικών κινημάτων, κυρίως της νεολαίας·
- να ασκηθούν στον τρόπο με τον οποίο συντάσσεται μια ερευνητική εργασία καθώς και στον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι παραπομπές και παρατίθεται η βιβλιογραφία.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές ασκούνται στο να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά διαφορετικών ειδών κειμένων, αλλά και τα χαρακτηριστικά του λόγου που καθορίζονται από συγκεκριμένες κοινωνικοπολιτιστικές συνθήκες (βλ. [Γνώσεις για τη Γλώσσα](#)).

Νέοι Γραμματισμοί

Εκτός από το τελικό κείμενο, οι μαθητές παράγουν διάφορους τύπους κειμένων – υλικό– για την παρουσίαση της εργασίας τους, τόσο κατά τις συναντήσεις των ομάδων όσο και για την τελική παρουσίαση σε ευρύτερο κοινό.

Έτσι ασκούνται:

- στην αποκωδικοποίηση μηνυμάτων γραπτού και προφορικού λόγου από ψηφιακές/οπτικοακουστικές πηγές·
- στην αποκωδικοποίηση μηνυμάτων οπτικών (εικόνας) και ακουστικών (ήχου, μουσικής κ.ά.) που προέρχονται επίσης από ψηφιακές πηγές·
- στην παραγωγή νοήματος από την ανάλυση όλων των παραπάνω γλωσσικών και μη μηνυμάτων (πολυτροπικός γραμματισμός)·
- στην παραγωγή ψηφιακών πολυτροπικών κειμένων με την αξιοποίηση ανάλογων λογισμικών·
- στην ανάπτυξη δεξιοτήτων γρήγορης και αποτελεσματικής αναζήτησης της πληροφορίας στον παγκόσμιο ιστό αλλά και κριτικής αξιολόγησής της (πληροφοριακός γραμματισμός)·
- στην αξιοποίηση των νέων μέσων πρακτικής γραμματισμού, όπως τα Web 2.0 περιβάλλοντα·
- στη συνεργατική παραγωγή λόγου εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες του επεξεργαστή κειμένου και του περιβάλλοντος Wiki καθώς και τη διευκόλυνση που παρέχει η ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου.

Κριτικός Γραμματισμός

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

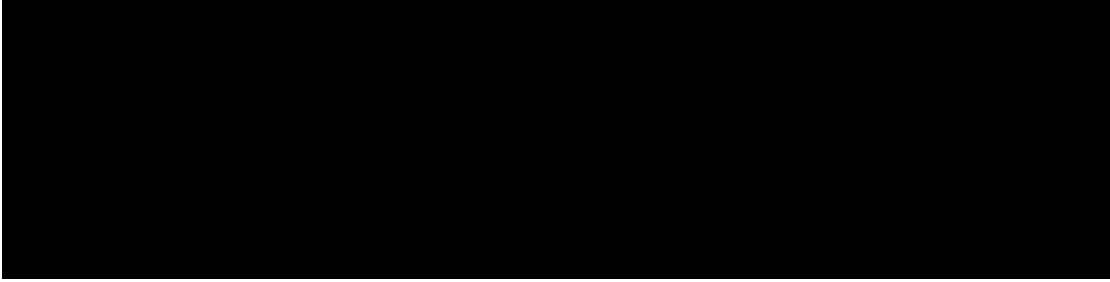
Το θέμα προτάθηκε από τους μαθητές της Β΄ Λυκείου κατά τη φάση της ενημερωτικής διαδικασίας για τις Ερευνητικές Εργασίες (Project).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το «μάθημα» της Ερευνητικής Εργασίας αποτελεί μια από τις πιο πρόσφατες και εξαιρετικά σημαντικές καινοτομίες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Εδώ γίνεται μια πρόταση άμεσης σύνδεσης της Ερευνητικής Εργασίας με τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας κυρίως, αλλά και με άλλα γνωστικά αντικείμενα.

Οι Ερευνητικές Εργασίες θεσμοθετούνται από τον Σεπτέμβριο του 2011 ως διακριτή ενότητα του υποχρεωτικού προγράμματος του Νέου Λυκείου (ΥΠΔΒΜΘ 2011, 13· ΦΕΚ 1213, τ. Β/2011). Η εκπόνηση τέτοιων εργασιών είναι σύμφωνη με τις σύγχρονες αντιλήψεις για τη φύση και τον διδακτικό προσανατολισμό των Προγραμμάτων Σπουδών και με τις πρακτικές που ισχύουν δεκαετίες τώρα στα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών.

Ως επιλογή εκπαιδευτικής πρακτικής, οι Ερευνητικές Εργασίες εντάσσονται οργανικά στην όλη φιλοσοφία του Νέου Σχολείου (ΥΠΔΒΜΘ 2010, 10-11, 23-25· ΥΠΔΒΜΘ 2011, 13), η οποία αντιλαμβάνεται τους μαθητές ως μικρούς «διανοουμένους», «επιστήμονες» και «ερευνητές», που συνεργάζονται στενά σε πλαίσιο πρωτοβουλιών και επιλογών και προσεγγίζουν βιωματικά και με διαφορετικούς τρόπους τη νέα σχολική γνώση μέσα από διεπιστημονικής φύσης ερωτήματα, πειραματισμούς και διερευνήσεις. Πρόκειται, ασφαλώς, με τα δεδομένα του ελληνικού Λυκείου, για σημαντική εκπαιδευτική καινοτομία, η οποία βασίζεται

σε σύγχρονες και δοκιμασμένες παιδαγωγικές αρχές και αποσκοπεί να ενισχύσει τον εκπαιδευτικό ρόλο του Νέου Λυκείου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η αναζήτηση πηγών στο διαδίκτυο και η χρήση λογισμικών επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης ως μέσων πρακτικής γραμματισμού.

Κείμενα

Η επιλογή των κειμένων είναι μια από τις βασικές παραμέτρους στη μεθοδολογία της έρευνας στο συγκεκριμένο θέμα. Μετά από αναζήτηση πηγών στο διαδίκτυο και αλλού (έντυπες πηγές), οι ομάδες επιλέγουν τα κείμενα που θα αξιοποιήσουν για την άντληση πληροφοριών.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

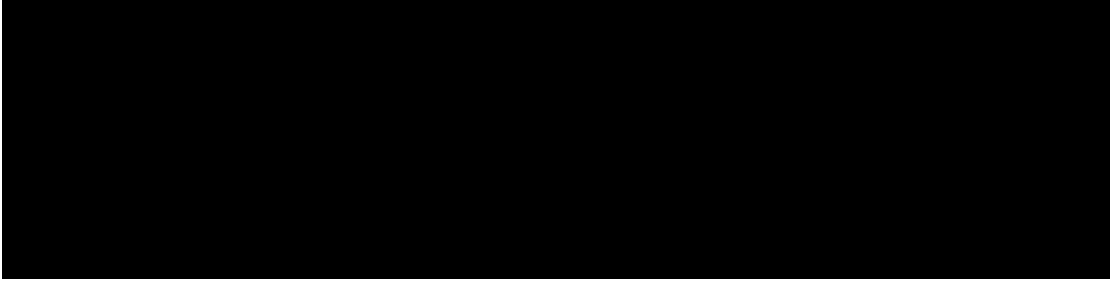
1^η & 2^η διδακτική ώρα

1^η φάση: Συγκρότηση του Τμήματος Ενδιαφέροντος. Διαμόρφωση της ομάδας. Επιλογή του τίτλου

Αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία επιλογής συγκεκριμένης Ερευνητικής Εργασίας από τους μαθητές, συγκροτήθηκε το τμήμα ενδιαφέροντος. Ακολούθησε η διαδικασία διαμόρφωσης της ομάδας. Για τον σκοπό αυτό αξιοποιήθηκαν οι παρακάτω τεχνικές διαμόρφωσης ομάδας: Οι μαθητές, που έχουν σχηματίσει «κύκλο», καλούνται να σηκωθούν και αφού κινηθούν ελεύθερα στον χώρο να σχηματίσουν ζευγάρι με κάποιον συμμαθητή που δε γνωρίζουν πολύ καλά. Κάθε ζευγάρι κάθεται αντικριστά και αποκαλύπτουν ο ένας στον άλλο τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν το συγκεκριμένο project. Συγκαλείται η ολομέλεια, όπου κάθε μαθητής ανακοινώνει όσα του εξέθεσε το ζευγάρι του. Με αυτήν τη διαδικασία προσδιορίζεται ο στόχος ή οι στόχοι λειτουργίας της ομάδας.

Ακολούθησε η δημιουργία τετράδων με επανάληψη της παραπάνω διαδικασίας.

Στις ομάδες που διαμορφώθηκαν έγινε συζήτηση για τις προσωπικές εμπειρίες ή

στάσεις και θέσεις του κάθε μέλους για τον ναζισμό. Ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα ανακοίνωσε στην ολομέλεια αυτά που συζητήθηκαν στην ομάδα του. Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια με σχολιασμό των ανακοινώσεων των ομάδων. Από τη συζήτηση φάνηκε ότι σχεδόν όλοι οι μαθητές, εκτός από δύο που το συγκεκριμένο project δεν ήταν η πρώτη επιλογή τους, ενδιαφέρθηκαν για το θέμα του ναζισμού κινητοποιημένοι από την είσοδο του κόμματος της Χρυσής Αυγής στη Βουλή και από περιέργεια για αυτήν την οργάνωση/κόμμα.

Στο τέλος συγκλήθηκε η ολομέλεια και με βάση όσα συζητήθηκαν προχωρήσαμε στην τελική διατύπωση του θέματος. Έγιναν προτάσεις και η ολομέλεια όρισε τον οριστικό τίτλο της ερευνητικής εργασίας. Στη φάση αυτή ο ρόλος του καθηγητή υπήρξε συντονιστικός.

3^η & 4^η διδακτική ώρα

2^η φάση: Συζήτηση και ορισμός υποθεμάτων. Οργάνωση των ομάδων. Συζήτηση για τη μεθοδολογία έρευνας και συγγραφής της ερευνητικής εργασίας

Οργανώθηκε συζήτηση με στόχο να προσδιοριστούν και να επιλεγούν τα υποθέματα:

ΥΠΟΘΕΜΑΤΑ

1. Ιστορία του Ναζισμού. Η εμφάνιση, η επικράτηση, η δράση και οι συνέπειες.
2. Η φιλοσοφία του Ναζισμού. Η ναζιστική ιδεολογία. Η σχέση με τον Κομμουνισμό.
3. Η εξάπλωση της ναζιστικής ιδεολογίας και των Νεοναζιστικών Κινήματων στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο.
4. Νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη - Η μορφή και η δράση τους σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Τα αίτια της έξαρσης των νεοναζιστικών κινήματων στη σύγχρονη Ευρώπη.
5. Η περίπτωση της Ελλάδας και η «Χρυσή Αυγή».

6. Η μουσική έκφραση των αντιναζιστικών και ναζιστικών κινημάτων στη σύγχρονη Rock και Heavy Metal σκηνή.

Διαμορφώνονται οι ομάδες με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών όπως ορίζονται στα υποθέματα. Διαμορφώθηκαν 5 ομάδες ως εξής: η πρώτη ομάδα ανέλαβε το υποθέμα 1, η δεύτερη το 3 και το 4, η τρίτη επίσης το 1, η τέταρτη το 6, και η πέμπτη ομάδα τα υποθέματα 2 και 5.

Στη συνέχεια, συζήτησα με τους μαθητές τις ερευνητικές μεθόδους που μπορούν να εφαρμοστούν στο συγκεκριμένο θέμα. Κάθε ομάδα καθόρισε λίγο-πολύ τις μεθόδους που θα εφαρμόσει.

Στη φάση αυτή ο ρόλος του καθηγητή υπήρξε συντονιστικός, καθοδηγητικός και τελικά ρυθμιστικός.

5^η, 6^η, 7^η, 8^η, 9^η & 10^η διδακτική ώρα

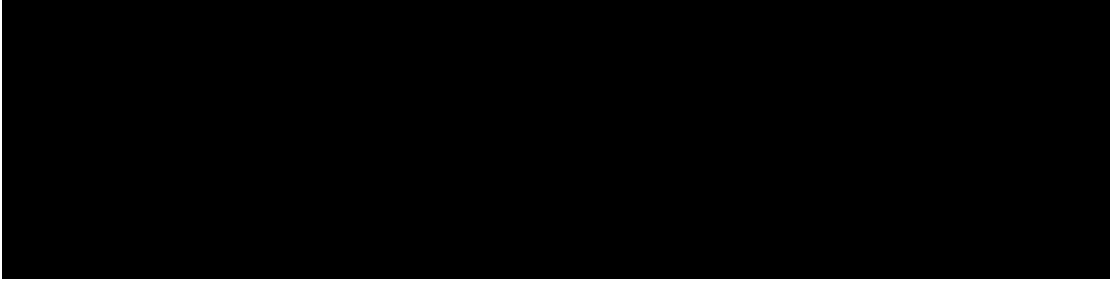
3^η φάση: Αναζήτηση υλικού – Διερεύνηση πηγών – Αξιολόγηση πηγών – Επιλογή πηγών και υλικού

Δόθηκε στους μαθητές (στις ομάδες) το [Φύλλο Εργασίας](#).

1^ο δίωρο: Σε αυτήν τη φάση κάθε ομάδα αναζήτησε και συγκέντρωσε υλικό για το θέμα της με βάση τις θεματικές ενότητες που όρισαν οι μαθητές σύμφωνα με το [Φύλλο Εργασίας](#).

2^ο και 3^ο δίωρο: Συνεχίστηκε η αναζήτηση πηγών/υλικού από τις ομάδες. Αξιολογήθηκαν οι πηγές με κριτήρια τα οποία διαμορφώθηκαν σε συνεργασία με τον καθηγητή. Τα κριτήρια είναι τα ευρέως χρησιμοποιούμενα για την επιλογή πηγών ή πληροφοριών στο διαδίκτυο (ενυπόγραφα κείμενα, αξιόπιστοι φορείς επιστημονικοί ή άλλοι, το είδος της ιστοσελίδας, χρονολογία κ.ά.) Επιλέχθηκε το υλικό από τις πιο αξιόπιστες και ενδιαφέρουσες πηγές. Εγώ συμμετείχα επικουρικά στην αναζήτηση αλλά πρότεινα και κάποιες συγκεκριμένες πηγές που θεωρώ σημαντικές.

Η αναζήτηση πηγών/υλικού δεν ολοκληρώθηκε στην τάξη. Οι ομάδες συνέχισαν την εργασία τους (τη διερεύνηση πηγών καθώς και τη σύνταξη των

κειμένων τους) στο σπίτι. Επικοινωνούσαν μαζί μου για διατύπωση ερωτημάτων, διόρθωση των κειμένων τους κλπ. στο Facebook. Την επικοινωνία στο Facebook αντί σε κάποιο Wiki την επέλεξαν οι μαθητές. Αν και εγώ είχα προτείνει τη δημιουργία Wiki για την ομάδα, τελικά η επικοινωνία μας στο Facebook αποδείχτηκε εύκολη για τα παιδιά και κυρίως αποτελεσματική.

Για τη συγγραφή των κειμένων δόθηκαν συγκεκριμένες οδηγίες για το είδος του κειμένου που θα συντάξουν οι μαθητές. Αυτό εξαρτάται από το είδος των πηγών που αξιοποιούν και τον σκοπό που εξυπηρετεί το κείμενο. Έτσι, προτάθηκαν κείμενα ως εξής: α) περίληψη από άλλο κείμενο ή άλλα κείμενα, αν οι πηγές είναι κείμενα ιστορίας, φιλοσοφίας, κοινωνιολογίας κλπ., β) παρουσίαση ή και κριτική αν οι πηγές είναι περιοδικά ή ιστοσελίδες, τραγούδια, video, κινηματογραφική ταινία, προσωπικές αφηγήσεις κ.ο.κ., γ) κείμενα επιχειρηματολογίας αν εκφράζουν προσωπικές απόψεις των μαθητών.

Τα κείμενα εμπλουτίστηκαν με επιπλέον υλικό (φωτογραφίες, video, μουσική κ.ά.) ώστε να προετοιμαστούν για την τελική παρουσίαση. Έγινε δηλαδή παραγωγή πολυτροπικών κειμένων με την ενσωμάτωση όλων των παραπάνω, υπερσυνδέσμων κ.ά.

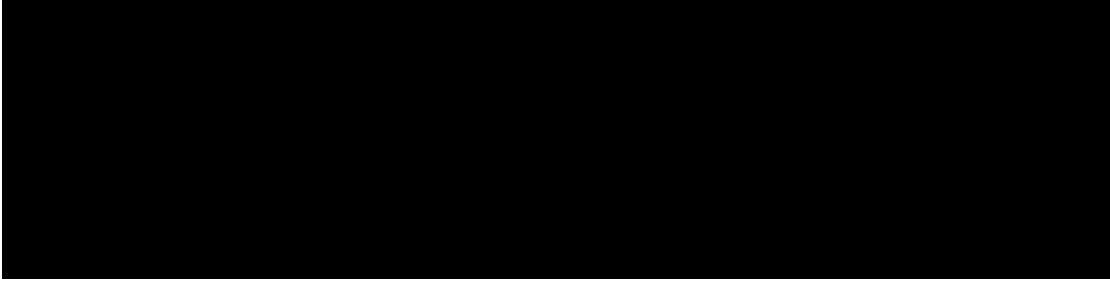
Στη φάση αυτή ο ρόλος του καθηγητή υπήρξε κυρίως καθοδηγητικός, εμπνευστικός και στο τέλος συντονιστικός.

11^η & 12^η διδακτική ώρα

4^η φάση: Παρουσίαση των ομάδων στην ολομέλεια

Κάθε ομάδα παρουσίασε την εργασία της στην ολομέλεια. Στη φάση αυτή ο ρόλος του καθηγητή υπήρξε εμπνευστικός και συμβουλευτικός. Βοήθησε την κάθε ομάδα να οργανώσει και να εμπλουτίσει το υλικό της για την τελική εργασία και την τελική παρουσίαση.

Η εφαρμογή του σεναρίου ολοκληρώθηκε στο σημείο αυτό. Ακολούθησε η τελική παρουσίαση στο Τμήμα Ενδιαφέροντος και στο κοινό.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄

(κοινό για όλες τις ομάδες)

Project Β΄ Λυκείου

«Ναζισμός και Νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη»

ΟΜΑΔΑ:

Μέλη:

ΥΠΟ - ΘΕΜΑ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

1. Να επιλέξετε και να προσδιορίσετε τις θεματικές ενότητες που θα διερευνήσει η ομάδα σας.
2. Να επιλέξετε τις πηγές που θα χρησιμοποιήσετε για τη διερεύνησή σας.

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Όπως αναφέρεται και παρακάτω, το σενάριο αυτής της Ερευνητικής Εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες του τμήματος ενδιαφέροντος (της ομάδας των μαθητών αλλά και του διδάσκοντα), αρκεί βέβαια να τηρούνται οι βασικοί άξονες υλοποίησης της ερευνητικής εργασίας όπως έχουν περιγραφεί παραπάνω.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Όπως ισχύει γενικότερα για τις Ερευνητικές Εργασίες (Project), η δομή του σεναρίου είναι αρκετά ευέλικτη, καθώς ο σχεδιασμός έγινε από τον διδάσκοντα και τη συγκεκριμένη ομάδα μαθητών στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Το σχέδιο αυτό επιδέχεται οποιαδήποτε αλλαγή εξυπηρετεί ή ανταποκρίνεται στις ανάγκες μιας άλλης ομάδας σε μια άλλη χρονική στιγμή. Αυτό που μένει φυσικά σταθερό είναι ο σκελετός του σχεδίου της εργασίας: οργάνωση/διαμόρφωση ομάδων, προβληματισμός και συζήτηση πάνω στο θέμα, διατύπωση του τίτλου και των ερευνητικών ζητούμενων, περιγραφή της μεθοδολογίας, η ερευνητική διαδικασία από τη συλλογή των δεδομένων έως την τελική παρουσίαση της εργασίας.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αδαλόγλου, Κ. 2007. *Η γραπτή έκφραση των μαθητών. Προτάσεις για την αξιολόγηση και τη βελτίωσή της*. Αθήνα: Κέδρος.

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

<http://www.greeklanguage.gr/aboutdigitalschool> [19.11.12]

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων. ΤΠΕ και γραμματισμός. Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02*, 16-48. 1^η Έκδοση. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Ματσαγγούρας, Η. 2011. *Ερευνητική Εργασία. Βιβλίο Εκπαιδευτικού*.

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/courses/DSGL-A107/>

Ματσαγγούρας, Η. 2001. Καινοτομία Ερευνητικών Εργασιών. Τι, Γιατί, Ποιοι, Πού, Πότε, Πώς, Πόσο. Στο *Επιμορφωτικό υλικό στο Πρώτο Σεμινάριο Επιμορφωτών*. Αθήνα: Ο.ΕΠ.ΕΚ.

Vygotsky, L. 1997. *Νους στην Κοινωνία* (μτφρ. Α. Μπίμπου & Σ. Βοσνιάδου). Αθήνα: Gutenberg.